

СЕРДАЛО

СВЕТ аравул 1923 шера денз

Советски Союз Коммунистически парти Нохч-Палгай областной Грозненский городской комитетий а Нохч-Палгай АССР Лакхехарча Совет а орган
Орган Чечено-Ингушского областного, Грозненского городского комитетов Коммунистической партии Советского Союза и Верховного Совета Чечено-Ингушской АССР

№ 100 (2725)

Ера, 13 декабрь, 1962 ш.

Мах 2 кеп.

ИДЕОЛОГИЧЕСКИ БАЛХА ЛОАРХИАМЕ УЧАСТОК

Коммунистически оамал, уй-ла, мораль йолаш вола керда сак хьалхехарча наха кхетам чурда дына предассуднаш, кхьийола даяхача заман тьехьайна уйлаш даяхари да хланз ухх сахьате кертерча дексарех ца! Парти Програм-ма тла белгалдаьхад наха йлма-материалистически кхетам балара, уж дына йоткьама кхалхара бахарча идейни балха ерригача формаех пайда эа безаш хилар.

Партийни организаци хьалхенца тьехьарча хана дикка кхьийгад вай республикери советски, профсоюзни, комсомольски организаци, культу-ра учрежденеша атеистически болх тоабара. Дукхагъа еш хланз йлма-естественни атеистически темах лекцеш. Партини организаци дика дийшан из болх бовзаша бола нах лекторалла хьажбар а царне хаданза новкьостал дар а ба-хьан долаш денгара денга чу-лоадам дикагъа болш, дикагъа наха денгаша кхоачаш я хланз атеистически пропаганда. Культур ценошкен клубашкен дукхагъа ю тематически сайре-наш, дешарий конференци, хаттарий жопий сайренаш, коллективно художественни фильмаша хьаж, уж дувц. Каст-каста районий централкен йоташкен хулча сходашка, предиятешка хулча болхлой собрешка даяхача замаш юхедисача зуламерча гула-кхашта дукхал кьовсам лоат-табара дешаш дувц. Цудухъа дикка нах дына тьехьара бан-наб. Из хьаьхьох республике хинна дукхагъа эраташ наха шой собрешка соцамаш а деш дакьувларо, марха кхоа-баш, гурбен молвалти дездеж бола нах тла-тла «Кезиглуш хиларо, ишта кхьадараша».

Цьабагъда, кхы а дукхагъа кхьаьге дезарда беррига нах дына уйлаех мукьабара, хла-на аьлча цьабола нах ба вай республике хланз а дынах те-шаш а дына хьалха латгача наха де ахар деш а.

Хлара денна а тателла а бе беза атеистически болх. Практика хьаьхьох наха йлма-атеистически кхетам балара гулакх боткьонца уйла тла-хьийта леладина мара цунах боагълаш бола пайда болаш ца хилар. Дидидалийта йиш яц партиний организаци дика дукхалара болх тесса битача моттигашка мурдешен молла-шен шой зуламерча пропаганда шереш хилар. Кхьаста цлоа-гъа оаргъабоал дьхьа лелабараш каттигнах ламазаш де а кхы дына гулакхаша лелаш а юмаше гьертат. Цудухъа хлара денна а хьаьхьалца а бе беза атеистически болх. Хлара сак бахьан лоаттабе беза молла-шен мурдешен дукхал кьовсам, наьба бларгаш дына боодах мукьабаша деза. Из цуларгъа, нагахь сакна партиний, совет-ски, профсоюзни, комсомольски

организациеша, пропагандис-таш, кхьича активисташа хлара сак, цун дог-уйла довзе, уж цунна кьувлар фуд ховш хуле, хатар ийкхка, хало тла-кхьаьча моттиг хилча оаргъабоа-лаш хуле. Дынах тешаша са-гах дакьхьаьхьа хила йиш иц атеист. Хьийча чу а ухаш царца беседаш е эа цо, уж тешаш бола дына хьаьхам харц хиларах уж дакхеташе беза, общественни балха юкьеоза бе-за. Группаша баь ца йеш хла-ра дынах тешаш волча сагаца бе беза болх.

Кхьаста теркам тлабахийта беза атеистически пропаганда. Моттигера хьалаш а довзаш хьажача темах ешача, дына чулоадам а болш наха кхета а еш йолча лекцеш боткхка пайда боал. Цудухъа массана-хьа вшагъехьа хила эа лек-торий - атеистий группаш, йилмани политический знанеш йоаржача общества районш-нарча отделенешка вшагъехьа эа йлма-атеистически секцеш. Мичча хана дагадеш-ча а ца ешаш, хьалхьа а от-таяча планах хаданза лек-цеш ешаргъола гулакх вша-гъехьаьхьа деза хлара парти-ний организаци.

Лекце идейни чулоадам кхьаьстабер пропагандист ва. Атеистически пропаганда еш вола пропагандист дика дий-шан ший болх бовзаша хила ве-за. Цьабагъда, пропаганди-сташа хьажабаша цьабола ком-мунисташа комсомольцаши ате-изма дешаш дика кхета ца деш хила тарлу. Цудухъа политиче-ски просвещене районий кабин-еташ декхарила я дилла болх беш йола атеистий семинараш яхка. Клубашка, школахка ате-иста улоадам вшагъаьхьа эа, юрташкарча библиотекаш-ча кинижкай тематически вы-ставкаш е эа, харжа а хьаж кийде деза эашаш дола атеисти-чески литература.

Дукхагъа кхоачамбоацараш да кхьаьгеамхоташа юкье беш ате-истически балха юкье. Дынах тешаш бола нах «Кезига ух дына дукхалара лекцешка ладугъла, ледара бу болх цьаьдолча кул-тура ценошкарча, клубашкарча атеистически кабинеташа. Цу дерригача кхоачамбоацарий кертерча бахьан да дына дукхал-ара балхаша формализм хилар. Иззал лекцеш йишай, иззал нах хинна лекцешка лад-угълаш аьнна сводка елча цьа-бола болхлой. Партиний, проф-союзни, кхьийолча организаци декхар да шойш ешача лекцеш-ка ладугълараш малашб хьажар, цу лекцешка ладугъла дукхагъа дынах теша нах юкьеозар.

Атеистически балхаша хлара сага тлахагар — ишта да де-кар. Тлахьа лагълуьгъа ды-нах теарий мулараш, дукхагъа хурба коммунизм хьалхьа хьинаре дакьа лоацараш. Из де-кар кхоачашдара тлабахаша бе-за беррига низ.

ДАЬХЕНГА РАПОРТ ЛУ:

КХОАЧАШЪЯЙ ПАЧЧАХЪАЛКХЕНГА ДУЛХ ДОХКАРА ПЛАН!

Республика юртбоахама кхьаьгеамхоташа, КПСС ЦК ноябрьски Пленума решенеша жоп а луш, ханал хьалха 101 процент кхоачашъяй паччахьалкхенга дулх дохкара план.

Колхозашен, совхозашен, кхьича боахамашен 10 декабрь тлахоачаш паччахьалкхенга даденнад соахка цу хана деннарел 14 процент дукхагъа доахан.

БархI процент дукхагъа дийбад хьайбаш, царна юкье доахан 7 процент а долаш. Хьаьхарч 23 проценти, жа 2 проценти, коа тлара оалхазараш 40 проценти дукхагъа хиннад.

Дулх доахьаьхьа паччахьалкхенга длаьлуен кхьаста докх-аьхьа толамаш даьхад цьаьдолча боахамаша.

Царех да Наурски производствени управлене боахамаш. Укхаз ерригача зоне 107 процент кхоачашъяй паччахьалкхенга дулх дохкара план, хьаста доахан дадалар 26 процент лахьденнад. Сувженски производствени управленерча боаха-маша 103 процент кхоачашъяй паччахьалкхенга дулх дох-кара план.

Планал совгъа паччахьалкхенга дулх дохкилгъа длахо хьоща да.

Колхозийн совхозийн хьайбай фермашка хланз шера итогаш ю, пайда ца эаши дика кхоачамаш гучадоах, длахо хьайбай боахам дегъабоалара а 1963 шера дулх даьхари паччахьалкхенга дохкари лакхдара а планаш увтгаю.

10 декабрь Кремле хьайий-лар йлхазлагъа хьажача СССР Лакхехарча Советаша шоллагъа сессии.

Сурта тла: цхана кхийтта-ла Кхьамий Советен Союза Советен заседане президиуме. Трибуне — СССР Министрий Советаша Председателаша заместител, СССР халкъа боахама Советаша Председатель В. Э. Дым-шица.

В. Соболевен Н. Ситниковен сурт.

ТАСС фотохроника.

СССР ЛАКХЕХАРЧА СОВЕТА ШОЛЛАГЪА СЕССИ

10 декабрь Кремле болх бе-йолаелар йлхазлагъа хьажача СССР Лакхехарча Советаша шоллагъа сессии.

Йуьрана 10 сахьат даьлча па-латий кхьаст-кхьаста заседа-неш хилар. Кремлевски театре гулбелар Союза Советаша де-путатш. Председателаша деш ва СССР Лакхехарча Советаша де-путат И. В. Спиридонов. Цхьатарра, СССР Лакхехарча Советаша Кхьамий Советаша предсе-датель волча депутат Я. В. Ле-йнеь Председателаша а деш, Ионкхача Кремлевски двореце хьайийлар Кхьамий Советаша засе-дани.

Кхьаст-кхьастаьча заседа-нешка массава разва а волаш цлоагълар ден повестка, йлхаз-лагъа хьажача СССР Лакхе-харча Советаша шоллагъа сессе балха регламент. Сессе, дув-царгъа е дешаш.

1. 1963 шера СССР халкъа боахам дегъабоалара Пачча-хьалкхен планаш.

2. 1963 шераьча СССР Союза Паччахьалкхен бюджеташ, хьаста 1961 шераьча Пачча-хьалкхен бюджет кхоачашъ-ярахь.

3. СССР Лакхехарча Сове-та Президиума Указаш цлоагъ-дарах.

4. Дунен халкъашта юкьер-ча хланзарча хьаьлахь, хьаста Советски Союза араьхарча по-литикахь.

Йуьрана 11 сахьат даьлча Ионкхача Кремлевски дворе-це хьайийлар Союза Советен Кхьамий Советен цхана яь за-седани.

Председателаша тла — Со-юза Советаша Председатель волча депутат И. В. Спиридонов, Кхьамий Советаша Председатель волча депутат Я. В. Лейнеь, цар-заместителаш. Лонашка СССР Лакхехарча Советаша Президиума членаш, СССР мини-страш.

Депутаташен хьаьшашен цлоагъа тлоараш а тоах тлаьц чубаьхка новкьостий Г. И. Во-ронов, А. П. Кыренко, А. Н. Косыгин, А. И. Микоян, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Сулов, Н. С. Хрущев, В. В. Гришин, Л. Н. Ефремов, В. Н. Мажаров, П. Н. Деми-чев, Л. Ф. Ильичев, В. И. По-ляков, А. П. Рудаков, В. Н. Ти-тов, А. Н. Шелепин.

Лонашка — дипломатически

корпуса членаш, советскии кхьича мехкийи кепа йозоз ви-налаш.

Союза Советен Кхьамий Сове-тен цхана яьча заседане 1963 шера СССР халкъа боахам де-гъабоалара Паччахьалкхен планаш доклад йир СССР Мини-стрий Советаша Председателаша заместителаш, СССР халкъа боа-хама Советаша Председателаша, де-путата В. Э. Дымшица.

Цул тьехьагъа ладийлар СССР финансий министр де-путата В. Ф. Гарбузова 1963 шераьча СССР Союза Пачча-хьалкхен бюджеташ, хьаста 1961 шераьча СССР Пачча-хьалкхен бюджет кхоачашъ-ярахь докладгъа.

Палатий кхьаст - кхьастаьча заседанешка содокладаш йир бюджетни комиссе Председателаша депутат И. С. Сенина (Союза Совет), бюджетни экономиче-ски комиссий Председателаша депутаташа М. А. Яснова, О. И. Иванченко (Кхьамий Совет).

Цул тьехьагъа юьца йолайир докладаш содокладаш. Прене-хьаьшамаш дий депутаташа П. А. Розенко — Украин Министрий Советаша Предсе-датель заместителаш, республика Госплана Председателаш Т. Я. Киселева, Белоруссе Мини-стрий Советаша Председателаш М. В. Посохина — Москва кертерча архитектора, ишта кхьичар а.

11 декабрь йлхазлагъа хье-жача СССР Лакхехарча Со-вета шоллагъа сессии длахо болх беш хилар йуьрийна Ионкха-ча Кремлевски театре помещене-ри кхьаст-кхьаста хиннаца Союза Советен Кхьамий Советаша засе-данешка, халкъа хьажараша йийцар сессе хьаьжа оттаьц СССР халкъа боахам дегъабоа-лараша Паччахьалкхен планаш 1963 шераьча Паччахьалкхен бюджеташ.

Союза Советаша заседане прене-хьаьшамаш Министрий Советаша Председателаша заместителаш, СССР халкъа боахама Советаша Председателаша, депутат В. Э. Дымшицен СССР финансий ми-

нистра депутат В. Ф. Гарбузо-вен яьча докладеш кхьаьмаш дий депутаташа: В. И. Исае-ва (Ленинград), Ш. К. Коспано-ва (Казахски ССР), Г. М. Ду-бина (Московски область), Г. И. Чоговадзе (Грузински ССР), А. Кахарова (Таджикски ССР), СССР Министрий Советаша чурча газовой промышленности Кер-терча управлене начальнича А. К. Кортунова, П. А. Куль-веша (Литовски ССР), Д. Х. Рашкулева (Молдавски ССР), К. Г. Каракеева (Киргизски ССР), А. Т. Веймера (Эстонски ССР), В. К. Клименко (Украин-ски ССР), В. М. Кауана (Ук-раински ССР).

Кхьамий Советаша заседане прене-хьаьшамаш дий депутаташа: Любовь Ли (Узбекски ССР), Е. Н. Малинина (Белорусски ССР), А. И. Чикванен (Грузински ССР), Э. Н. Алиханова (Азербайджански ССР), В. П. Рубина (Латвийски ССР), СССР Форда Флота министр В. Г. Бакаева, Е. Т. Асфатра-ва (Армянски ССР), А. П. Ди-оридас (Молдавски ССР), ВЦСПС секретарша А. А. Булга-кова, Б. Мамбетова (Киргизски ССР), Э. Г. Тынуриста (Эстон-ски ССР).

Палатий сайрийнарча засе-дане длахо пренеш хилар. Союза Совете кхьаьмаш дий депута-таша: А. Д. Данилова (Белорусски ССР), А. П. Бочаре-ва (Саратовски область), А. А. Аннашова (Туркменски ССР), А. Г. Динярова (Коми АССР), С. В. Разгуляева (Узбекски ССР), Б. Н. Дворецке (Казах-ски ССР), Б. З. Щербинае (Тюменски область).

Кхьамий Совете пренешаш да-кьа лаьцар депутаташа: СССР транспортни гишлойн минис-тра Е. Ф. Коженикова, Л. Ю. Диржинсайте, П. Подшвенко (Литовски ССР), А. А. Абдра-зякова (Татарски АССР, И. И. Сенькина (Нарельски АССР), СССР лакхехарчен юкьерча специальни образоване мини-стра В. П. Елотина, Н. А. Богданова (Удмуртски АССР).

КОММУНИЗМ ХЪАЛЪЯРА НОВКЪА БАЬКХА КЕРДА БОКХА ГІА

Новкьоста В. Э. Дымшица доклад

Йлхазлагъа хьажача СССР Лакхехарча Советаша шоллагъа сессии, аьлар нов. В. Э. Дым-шица, гулбелай лорхаламерча исторический рубке, партиний, паччахьалкхен, боахама хьажар кертерча проблемаш йица КПСС ЦК ноябрьски Пленум чакхъаьна дукха хьаьча хана.

Ткъо ди даьлча чакхдоал се-милетка дий шу. Цу шерий йто-гашка вшагъаьхьа да советски халкъа тупрала кхьаьгеаме сийлахь карагъаьнарараш, Ком-мунистически парти цун ленин-ский Центральни Комитетей по-литика котъялар.

КПСС XXII съезд хинначул тьехьагъа далаьхаша шу, советски халкъа - цланкка ца хиннача тайпара творчески хьинар ай-денна, кхьаьгеаме массови тур-палал гойташ хилара тарра исто-ре чургоьрта. Тахан хлара со-ветски сага докхал деш ала йиш я, съезде тланица комму-низм хьалхьара ленински про-граммаша берригача советски на-хьа хьинарца кхоачашъеш я, аьнна.

Семилетни планаш, хоамбир докладчина, 1959 - 1962 ше-раьша производствени продукце боарам 39 процент лахьабла бе-заш бар. Фактически из лакх-беннаб 45 процент. Цу хана чуьхь семилетка заданел совгъа 28 миллиард сома маьха про-дукци араьхийта. Планал совгъа мехкагъа кхоачаргъа дукха-чон, болат, мехкаьдта, юртбоа-хама машинаш, кладаш, кога гирс, кхьийола а продукци.

Семилетка дий шера болх бе йолайийтай 3700 совгъа керда йонкхача паччахьалкхен про-мышленни предиярти, тлом хил-лахьа хьалхьарча пьитлетнаш да мед яьчул дукхагъа произ-водствени мощностаь хьаьл-хьаь. Халкъа боахама дерригача доакъошка даяхьийта капитал-ни вложнене 107 миллиард сом хилар — лиьрхачул 6 мил-лиард дукхагъа.

Семилетни план толамаша кхоачашъяй боткхка лорхлал болш да халкъа боахама кул-галдар тоадара хьаьхьаьхьа парти тланица, гулакхаш. Центральни Комитеташа инициативах промыш-ленносташа, гишлойшара, юрт-боахама кулгалдараша доалда-ран майра, йоаргъа революцион-ни хувцамаш чакхдаьхад. Цен-хашта каьгъа Сталина култь-личност йолча хана хьаьхьа доалдара ведомственно-бюро-кратически методаш. Култь-личност даяхьаьхьа, партинийн паччахьалкхенни строительст-

ва ленински нормаш юхаметта-оттайро парти мехкен творче-ски обстановка йир, миллионлаш болча нахьа хьинар инициати-вен лакхир.

Экономически административ-ний районшка совнархозаш хьинар цлоагъари, колхозно-совхозий производствени уп-равленеш хьаьр, моттигера Со-ветийн союзни республикаш боткьонаш шеръар — из дерри-га а халкъа боахама деш дола доал, боахам хьаьбара демокра-тически централизме ленински принципаш цлоагъари дегай-йолаьлар ларда тла эрга а доакхаш Центральни Комитеташа йолайи уйла яь лаьца нийса нийк ба.

Еррига хьайицаца вай про-мышленност дика болх бу, белгалдаьхьар нов. Дымшица. Цьабагъда, электроэнергия, газ, синтетический хьоаьсаш, текстильни массаш, машиностро-ительни продукце дукхагъа тайпа-ш наха эа цьаьдолча товараш араьхийла семилетка зада-нел тьехьадусаш да.

Шн кйра хьалха хиннача вай парти Центральни Комите-та Пленума дийлар, СССР эконо-мика дегайир халкъа боа-хама партиний кулгалдарен де-заш бар. Фактически из лакх-беннаб 45 процент. Цу хана чуьхь семилетка заданел совгъа 28 миллиард сома маьха про-дукци араьхийта. Планал совгъа мехкагъа кхоачаргъа дукха-чон, болат, мехкаьдта, юртбоа-хама машинаш, кладаш, кога гирс, кхьийола а продукци.

Семилетка дий шера болх бе йолайийтай 3700 совгъа керда йонкхача паччахьалкхен про-мышленни предиярти, тлом хил-лахьа хьалхьарча пьитлетнаш да мед яьчул дукхагъа произ-водствени мощностаь хьаьл-хьаь. Халкъа боахама дерригача доакъошка даяхьийта капитал-ни вложнене 107 миллиард сом хилар — лиьрхачул 6 мил-лиард дукхагъа.

Семилетни план толамаша кхоачашъяй боткхка лорхлал болш да халкъа боахама кул-галдар тоадара хьаьхьаьхьа парти тланица, гулакхаш. Центральни Комитеташа инициативах промыш-ленносташа, гишлойшара, юрт-боахама кулгалдараша доалда-ран майра, йоаргъа революцион-ни хувцамаш чакхдаьхад. Цен-хашта каьгъа Сталина култь-личност йолча хана хьаьхьа доалдара ведомственно-бюро-кратически методаш. Култь-личност даяхьаьхьа, партинийн паччахьалкхенни строительст-

вай дерригача советски хал-къо, хьаста из керда кхьаьгеа-ма толамаш даьхара оаргъагъоах цар.

1962-ча шера мехка экономика дегайлоаьлар советски хал-къа керда толамаш даьхаш хилар белгалдаьхьар докладчина. Планаша дилаьча валови продукци тлаьхтар 8,1 процен-таьга кхьаьччалла лаьхдала дешаш дар, хьаста фактически 9 про-центал совгъа хилар. Хьа а даь-караьдзаьд лаьхара кхьаьгеа-ма оварле йолча кердаьча машиний, механизмай, аппара-тий, приборий дукхагъа тайпаш, балха юкьейхьай толамаша йо-лаьх технологияни процессаш, лаьхкеннаб автоматизацие мех-анизацие боарам. Цуна цхана вай промышленност кьезига араьхад кьаьнна оборудовани, кьезига хилаьц производствана керда техникен прогрессивнегъа йолаьх технологияни юкьейхьаь тьехьадусаш, кхоачамболлаш терго яц продукце дикаьхьаь.

Парте Центральни Комите-тои правительстван йалаьмате цлоагъа терго юьртбоахам де-гъабоалара, юьртбоахам де-гъаьйолча районшка во хьа-ляьта яьла, юьртбоахам про-дукташ совгъаьхьа цьенхашта-ра толамаш даьхад ухх шера. 1963-ча шера 5 миллиард пунт мара ца даьхьаьхьа 9 мил-лиард пунт лат даьхьаьхьа. Уж толамаш - целиний латташ хьа-раьдзаьдара, ладугъа латтайи структура дукхагъа хьаьжлал а юьш ергаякхара гьаьрзаьлча вай парти Центральни Комите-та нийсача политиках хьаьхи-нар да.

Ухх шера, белгалдаьхьар

докладчина, промышленносте, юьртбоахаме, транспорте керда производствени мощностаь тьаьхара йонкхача программа чакхьаькхаш латт. Паччахьал-кхен планаш халкъа боахама дохийтаргъа 30,5 миллиард сом хиллал дола капиталовложнене (соаьхарчул 8,5 процент дукха-гъа). Соаьхарчул 20 процент дукхагъа основной фондаш юкьейхьаьхьа. Хьаста а дукха-гъа доакъошна планаш болх бай-та йолайла эаьча производствени мощностий заданел кхоа-чашъяь.

Чакхдолаш латта шу совет-ский халкъа материални култь-турни ваьхара боарам кхы дла-хо а лаьхкаьрца белгалдаьлар. Боткхача боарамах хьаьдеш латт нах чубаьх, коммунальни, културно-бытовий, школьни гирсаш. 1962-ча шера баьхча нахагъа кхоачаргъа 82 миллион квадратни метр ценош.

Семилетка дийлагъа шу даь-хен йилмен халкъа боахама дерригача доакъой технически прогрессе кхы длахо а дегаьха-ра шу хилар. Хьалха латгача Советски йлма карагъаьнараш кьаьгъа хьаьгойтар советски космонавташ А. Николаевен П. Поповичен «Восток-3», «Восток-4» яьхьа космически кемаша исторе шийна нийса кхы йоаца групповой полет яро.

Вайна карагъаьнараш йа-ляьмате докхийт да. Цьабагъ-да вайна, парти маьхьехара, го эа хланз а тьехъ пайда ца эаьш йола йонкхий резерваши торонаш. Кхы длахо а эконо-мика дегайлоаьлар боткхка лорхлал болш да зехьа хлама доадар цьенхашта длаьдоакхил-га, хьалха латта опы шера йоаржаьр.

Советски мехка экономика длахо дегъаьр

СССР Министрий Совете, аьлар нов. В. Э. Дымшица, Лакхехарча Совет хьаьжийта хьа-чу лу халкъа боахам дегъаьр 1963 шера — семилетка пхе-лагъа шера планаш проект. Из план оттайи КПСС XXII съез-д тланицаца Программаша а КПСС ЦК (1962 шера) мартов-ски ноябрьски Пленумий ре-шенеша а хьаьжча.

1963 шераьча планаш тла кхьаста теркам тлаьхьаьхьа: сикх дегайлоаьларча химиче-ски промышленност, радио-электроника, электроэнергетика, цотак общественни производст-ва структура длахо тоаьра;

дукхагъа хьаьмаш хьаьш а ди-кагъа а йола машинаш оборудовани хьаьра; юьрта боахама материално-технически база длахо цлоагъа-ра а, хьаста цун ларда тла юьрта боахама продукташ яьхари йийри лакхдара а;

производствени мощностаь болх бе йолайийтар сикхара, йолайийтайш йолча объекташ-ча средстваш концентраци яьра, капиталовложнене дикагъа пайда эаьра; наха эашаш дола товараш хьа-дар длахо лакхдара, цар каче-ство тоаьра, рознични торговля дегайлоаьлар;

Лакхлуьгъа йаьркен бос бо-лен металлш хьаьр. 59 мил-лион тоннал дукхагъа хургда 1963 шера чон лоаьлар, хьа-та болат — 80 миллион тонн. Боткхка теркам тлаьхьаьхьа метал-лурге технически боарам длахо лакхдара. Масала, доменини бо-лат лоаьладечен производствене килсородах пайда эаьр.

Лоархлалболлаш дегайлоа-гъаргъа энергетика. Цьан шера болх бе йолайийта хила эаьхьа хьайта Днепрогэса, е Ленинна цьархача Волжски ГЭС санна (Длаьходоар 6-ча оаргъо тла.)

(Докладах' йола пренеш
5-ча оаг[о тIа).

C005189 Запрос № 6699